

Powiatowy program ochrony środowiska na lata 2010-2018

W maju bieżącego roku Zarząd Powiatu przystąpił do sporządzenia dokumentu pn. „Program ochrony środowiska dla powiatu bieruńsko-lędzkiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018”. Wykonawcą tego dokumentu została firma ATMOTERM SA w Opolu. Firma ta również sporządza program ochrony środowiska dla województwa śląskiego. Przewiduje się, iż Program po zaopiniowaniu przez uprawnione organy oraz po konsultacjach społecznych zostanie przyjęty uchwałą Rady Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego w grudniu 2010 roku.

Zgodnie z postanowieniami ustawy Prawo ochrony środowiska Program określa w szczególności:

- cele ekologiczne
- priorytety ekologiczne
- poziomy celów długoterminowych
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych

■ środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe, dla którego ramy wyznaczone zostały w „Polityce ekologicznej państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016 roku” uwzględniającej zobowiązania wynikające z Traktatu Akcesyjnego.

Przepisy Traktatu Akcesyjnego postawiły naszymu krajowi poważne zadania do wypełnienia, z generalną tezą, że po roku 2015 Rzeczpospolita Polska powinna być krajem spełniającym wszystkie standardy w ochronie środowiska, obowiązujące w krajach członkowskich Unii Europejskiej.

To trudne zadanie zostało wsparte finansowo przez unijne fundusze funkcjonujące w latach 2004-2006, natomiast w nowej perspektywie finansowej 2007-2013 wspierane są przede wszystkim przez Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”.

Jednakże pomocowe programy unijne i dotacje na ich realizację rzędu 6,3 mld euro stanowią nie więcej niż 20% niezbędnych wydatków inwestycyjnych na ochronę środowiska w naszym kraju w latach 2007-2013. Pozostałe środki muszą być wyasygnowane przez stronę polską, z czego 57% mają stanowić środki publiczne, 43% środki prywatne (źródło: Polityka ekologiczna państwa).

Wartości ekologiczne i społeczne w Unii Europejskiej stawiane są na równi z wartościami ekonomicznymi, mianowicie: szybki rozwój gospodarczy kraju, jednak z pełnym respektowaniem zasad ochrony przyrody i środowiska. Mając na względzie respektowanie tych zasad, „Polityka ekologiczna państwa do 2016 r.” wskazała priorytety ekologiczne, do których należą między innymi:

1) Ochrona zasobów naturalnych, w tym:

a) Ochrona przyrody.

Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną. Na terenie powiatu najcenniejsze walory przyrodnicze objęte są różny-

Legenda:

- - obszar NATURA 2000 „Stawy w Brzeczczach”
- - użytek ekologiczny „Stawy Jedlina”
- - pomniki przyrody
- granice gmin
- planowany przebieg drogi S-1
- × - planowane węzły drogowe, drogi S-1:
 - B - węzeł „Bieruń”
 - L - węzeł „Lędziny”
 - O - węzeł „Oświęcim”

mi formami prawnej ochrony – ryc. 1.

Ukształtowana już w powiecie europejska sieć obszarów „Natura 2000” umożliwia sprawne planowanie przebiegu wszelkiego rodzaju liniowych inwestycji infrastrukturalnych (drogi, kolektory kanalizacyjne, linie energetyczne itp.).

b) Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.

Dalsze prace w kierunku racjonalnego użytkowania zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa

biologicznego. Oznacza to rozwijanie idei trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

Obszary leśne stanowią obecnie 28,9% powierzchni Polski. Ważnym zadaniem jest zwiększenie lesistości do 30% powierzchni kraju w 2020 r. oraz do 33% w 2050 r., a także zalesienie bądź zadrzewienie tzw. korytarzy ekologicznych, łączących poszczególne kompleksy leśne. Korytarze mają szczególnie duże znacze-

Kolumna dofinansowana przez

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w KATOWICACH

nie dla zachowania i rozwoju różnorodności biologicznej fauny i flory.

c) Racjonalne gospodarowanie zasobami wody.

Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi. Naczelnym zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem.

d) Ochrona powierzchni ziemi.

Dla ochrony powierzchni ziemi, a w szczególności dla ochrony gruntów użytkowanych rolniczo jest:

tab rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego,

tab przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogenne,

tab zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą.

e) Gospodarowanie zasobami geologicznymi.

Racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją.

2) Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, w tym m. in.:

a) Środowisko a zdrowie.

Dalsza poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami

awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska.

b) Jakość powietrza.

tab dalsza redukcja emisji SO₂, NO_x i pyłu drobnego z procesów wytwarzania energii,

● rozwój odnawialnych źródeł energii (Polska zobowiązała się do tego, aby udział odnawialnych źródeł energii w 2010 r. wynosił nie mniej niż 7,5%, a w 2020 r. – 14%),

● modernizacja systemu energetycznego,

tab w latach 2009-2012 także podjęcie działań związanych z gazyfikacją węgla (w tym także z gazyfikacją podziemną) oraz z techniką podziemnego składowania dwutlenku węgla,

c) Ochrona wód.

W zakresie ochrony zasobów wodnych jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków poprzez realizację m. in.:

■ do końca 2015 r. Polska powinna zapewnić 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych kończąc krajowy program budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych dla wszystkich aglomeracji powyżej 2 000 RLM.

■ do końca 2012 r. powinny zostać zrealizowane następujące działania:

● budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów dla wszystkich aglomeracji powyżej 15 000 RLM oraz rozbudowa dla nich sieci kanalizacyjnych,

● uruchomienie działań zapisanych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w Polsce oraz w programie wodno-środowiskowym kraju,

● opracowanie programów działań specjalnych mających na celu ograniczenie zanieczyszczenia powodowanego przez substancje nie-

bezpieczne i priorytetowe pochodzące przede wszystkim ze źródeł przemysłowych,

● realizacja programów działań na obszarach szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego,

● wyposażenie zakładów sektora rolno-spożywczego w wysokosprawne oczyszczalnie ścieków,

● wyposażenie jak największej liczby gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe,

● ustanowienie obszarów ochronnych dla głównych zbiorników wód podziemnych oraz stref ochrony ujęć wód podziemnych,

● rozwój sieci monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych,

● wdrożenie do praktyki najbardziej skutecznych i ekonomicznie opłacalnych metod odzysku osadów ściekowych z dużych oczyszczalni ścieków.

d) Gospodarka odpadami.

Celami średniookresowymi w zakresie gospodarki odpadami są:

● utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.),

● znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,

● sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych,

● eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,

● pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji,

● takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie

trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.

h) Oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych.

W zakresie ochrony przed hałasem jest dokonanie wiarogodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.

Podobny jest też cel działań związanych z zabezpieczeniem społeczeństwa przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Podsumowanie

Aby osiągnąć cele założone w „Polityce ekologicznej państwa” sporządza się wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska dostosowując je do warunków lokalnych. Proces opracowania a następnie przyjęcia powiatowego Programu został zaplanowany na okres od maja do grudnia 2010 r. Program będzie uwzględniał realizację w latach 2010 – 2018 zadań własnych powiatu oraz zadań koordynowanych realizowanych na terenie powiatu przez różne podmioty odpowiedzialne za realizację tych zadań. Do prac nad programem zostaną włączone wszystkie instytucje właściwe ze względu na zasięg swojej działalności specjalizujące się w zagadnieniach ochrony środowiska i zagospodarowania przestrzennego oraz przedsiębiorstwa oddziałujące na środowisko, a także przedstawiciele społeczeństwa (powiatowe organy samorządu terytorialnego, samorządu gospodarczego i ekologiczne organizacje pozarządowe).

Po opracowaniu projektu Programu (koniec września) Program zostanie poddany konsultacjom społecznym.

Serdecznie zapraszamy do współpracy nad przygotowaniem projektu Programu.

■ ZP